

JUBILEUSZU 60-LECIA WYDZIAŁU ELEKTROTECHNIKI I INFORMATYKI POLITECHNIKI RZESZOWSKIEJ

Anna SZLACHTA

Politechnika Rzeszowska, Katedra Metrologii i Systemów Diagnostycznych
tel.: 177432462 e-mail: annasz@prz.edu.pl

Streszczenie: Przedstawiono historię Wydziału Inżynierskiego i Informatyki Politechniki Rzeszowskiej oraz dostępne kierunki kształcenia. Na Wydziale są prowadzone badania w dwóch dyscyplinach: Automatyka, Elektronika, Elektrotechnika i Technologie Kosmiczne oraz Informatyka Techniczna i Telekomunikacja. Absolwenci Wydziału stanowią większość kadry zarządzającej w zakładach elektrycznych, energetycznych i informatycznych firm produkcyjnych na terenie Podkarpacia.

Słowa kluczowe: jubileusz, wydział, rozwój kadry, kształcenie.

1. POWSTANIE I ROZWÓJ WYDZIAŁU

W 2025 roku przypada Jubileusz 60-lecia Wydziału Inżynierskiego i Informatyki Politechniki Rzeszowskiej. Początki działalności przypadają na lata powojenne, kiedy na terenie Polski rozwijał się przemysł.

1.1. Wieczorowa Szkoła Inżynierska

W 1951 r. zainaugurowano swoją działalność Wieczorowa Szkoła Inżynierska, która była jednostką jednowydziałową, przystosowaną do potrzeb Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego (WSK). Nauka w szkole trwała trzy lata, ze ścisłą specjalizacją na ostatnim roku. Studenci byli głównie pracownicy WSK w Rzeszowie i Mielcu [1].

1.2. Wyższa Szkoła Inżynierska w Rzeszowie

W 1963 r. Rada Ministrów na podstawie rozporządzenia z dnia 18 czerwca 1963 r. utworzyła w Rzeszowie Wyższą Szkołę Inżynierską (rys. 1).

Rys. 1. Widok rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 1963 r. w sprawie utworzenia Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Rzeszowie [1]

1.3. Wydział Elektryczny

W 1965 roku po dwóch latach działalności WSI utworzono Wydział Elektryczny. Twórcą Wydziału Elektrycznego był doc. Roman Niedzielski (Rys. 2), a organizatorem pierwszych zespołów dydaktycznych był dr inż. Jerzy Sozański, który został też pierwszym dziekanem Wydziału w latach 1965-1967. Początkowo na Wydziale Elektrycznym były wyłącznie studia inżynierskie. Kierunek elektrotechnika oferował możliwość odbycia 4-letnich studiów dziennych oraz 4,5-letnich studiów zaocznych i wieczorowych. Rok akademicki rozpoczynał się 1 września i kończył 30 czerwca następnego roku. W studiach dziennych szczególną cechą było odbywanie 1-semestralnej praktyki na pierwszym roku nauki, realizowanej w różnych zakładach produkcyjnych Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego w Rzeszowie. Nabory studentów wynosiły około 100 osób.

Rys. 2. Rektor WSI - docent Roman Niedzielski
Fot. Politechnika Rzeszowska/Reprodukcja Marian Misiakiewicz

Mimo zróżnicowanych specjalizacji naukowych pracowników, Wydział miał możliwość kształcenia studentów wyłącznie w jednej dziedzinie specjalizacji: elektrotechnice przemysłowej. Wydział rozwija się stopniowo. Na Wydziale funkcjonowały następujące cztery zespoły dydaktyczne: Elektrotechniki Przemysłowej; Maszyn i Napędów Elektromaszynowych; Elektrotechniki i Miernictwa; Elektroniki, Automatyki i Telemechaniki.

Od 1970 roku jednostki organizacyjne Wydziału zostały przekształcone w zakłady naukowe. Po przekształceniu struktury Uczelni w 1973 roku, powstał Instytut Elektrotechniki, pełniący rolę równoznaczną z wydziałem. Instytut Elektrotechniki uzyskał także prawo do kształcenia studentów na poziomie magisterskim w ramach 4,5-letnich studiów dziennych. Zdefiniowano trzy specjalności: automatyka i metrologia, budowa maszyn i urządzeń elektrotechnicznych oraz przetwarzanie i użytkowanie energii elektrycznej. Nadal kontynuowano prowadzenie studiów inżynierskich zaocznych i wieczorowych. Studia zaoczne były również dostępne w punktach konsultacyjnych, najpierw w Tarnobrzegu, a później także w Przemyśle. Dla inżynierów elektryków wprowadzono także 2-letnie studia magisterskie uzupełniające. Dodatkowo, Wydział otrzymał uprawnienia do organizowania studiów podyplomowych na kilku specjalnościach.

W uczelni zwiększyła się liczba studentów i kadra nauczycieli akademickich. Zwiększono też liczbę kierunków studiów i specjalności. W 1972 r. na Wydziale Mechanicznym utworzono Oddział Lotniczy. Uzyskane we wszystkich zasadniczych nurtach działalności efekty spowodowały nadanie uczelni pełnego statusu akademickiego.

1.4. Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza

Z dniem 1 października 1974 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z 19 września 1974 r. została powołana Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza. Na zdjęciu 3 widok budowy budynku Rektoratu od strony podwórza.

Rys. 3. Budowa Rektoratu Politechniki Rzeszowskiej, obecnie budynek Wydziału Elektrotechniki i Informatyki

1.5. Wydział Elektrotechniki i Informatyki

W 2000 roku nastąpiła zmiana nazwy Wydziału Elektrycznego na Wydział Elektrotechniki i Informatyki.

Natomiast w 2012 roku siedziba wadź wydziału została przeniesiona do budynku A, gdzie wcześniej znajdował się Rektorat Politechniki Rzeszowskiej (rys. 4).

Rys. 4. Dawny Budynek Rektoratu Politechniki Rzeszowskiej (ob. Wydział Elektrotechniki i Informatyki), ul. W. Pola 2

Warto dodać, iż inicjatorem utworzenia Wydziału Elektrycznego był organizator szkolnictwa wyższego w Rzeszowie był doc. Roman Niedzielski. W 2019 roku na tylnej ścianie auli w budynku Wydziału Elektrotechniki i Informatyki przy ul. Wincentego Pola powstał mural przedstawiający rektora pierwszej rzeszowskiej uczelni doc. Romana Niedzielskiego (rys. 5).

Rys. 5. Aula A-61 wraz z murem przedstawiającym pierwszego rektora, doc. Niedzielskiego

Organizatorem pierwszych zespołów dydaktycznych był dr inż. Jerzy Sozański, który został też pierwszym dziekanem Wydziału w latach 1965-1967. W tabeli 1 zestawiono wszystkich Dziekanów Wydziału według lat pełnienia funkcji. Do po owy 1970 lat siedemdziesiątych roku na Wydziale funkcjonowały następujące zespoły dydaktyczne:

- Elektrotechniki Przemysłowej (kierownik: doc. dr inż. Jerzy Sozański),
- Maszyn i Napędów Elektromaszynowych (kierownik: doc. dr hab. inż. Zygmunt Bajorek),
- Elektrotechniki i Miernictwa (kierownik: doc. dr inż. Irena Kuzora),
- Elektroniki, Automatyki i Telemechaniki (kierownik: mgr inż. Włodzimierz Kalita).

Tab. 1. Chronologiczny wykaz Dziekanów Wydziału

prof. dr hab. inż. Jerzy Sozański	1965	1967
prof. dr hab. inż. Zygmunt Bajorek	1967	1971
doc. dr inż. Irena Kuzora	1971	1972
prof. dr inż. Jan Woźniacki	1972	1973
dr hab. inż. Jerzy Lewicki, prof. PRz	1973	1978
	1978	1981
prof. dr hab. inż. Zygmunt Bajorek	1982	1984
dr hab. inż. Jerzy Lewicki, prof. PRz	1984	1987
	1987	1990
dr hab. inż. Jerzy Bajorek, prof. PRz	1990	1993
	1993	1996
prof. dr hab. inż. Kazimierz Buczek	1996	1999
	1999	2002
dr hab. inż. Jerzy Bajorek, prof. PRz	2002	2005
prof. dr hab. inż. Kazimierz Buczek	2005	2008
	2008	2012
dr hab. inż. Grzegorz Masowski, prof. PRz	2012	2016
prof. dr hab. inż. Kazimierz Buczek	2016	2019
dr hab. inż. Mariusz Korkosz, prof. PRz	2019	2020
dr hab. inż. Roman Zajdel, prof. PRz	2020	2024
	2024	2028

Obecnie na Wydziale funkcjonuje osiem jednostek organizacyjnych:

- Katedra Elektrotechniki i Podstaw Informatyki,
- Katedra Energoelektroniki i Elektroenergetyki,
- Katedra Informatyki i Automatyki,
- Katedra Metrologii i Systemów Diagnostycznych,
- Katedra Podstaw Elektroniki,
- Zakład Systemów Elektronicznych i Telekomunikacyjnych,
- Zakład Elektrodynamiki i Systemów Elektromaszynowych,
- Zakład Systemów Złazonych.

We wszystkich jednostkach jest zatrudnionych 135 pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych, 29 pracowników inżyniersko-technicznych oraz pięciu pracowników administracyjnych (Dziekanat), pod względem kadry jesteśmy trzecim, co do wielkości wydziałem na Politechnice Rzeszowskiej.

2. ROZWÓJ KADRY NAUKOWEJ

O pozycji naukowej uczelni, wydziału przede wszystkim decyduje kompetencja i renomacja jej kadry naukowej [3]. Głównym obszarem kształcenia by kierunek elektrotechnika, dlatego w roku 1999 Wydział otrzymał uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora właśnie w tej dyscyplinie. Kolejne uprawnienia do nadawania stopni Wydział zdobywał rozwijając się oraz poszerzając swoją ofertę.

2.1. Stopień doktora

W 2002 roku odbyła się pierwsza publiczna obrona rozprawy doktorskiej w dyscyplinie elektrotechnika. Jako pierwszy w dniu 6 grudnia 2002 roku obronił pracę

doktorską Wiesław Sabat, tytuł rozprawy: *Uwarunkowania propagacji zakłóceń przewodzonych w hybrydowych strukturach mikroelektronicznych* (rys. 6).

Rys. 6. Dr. inż. Wiesław Sabat podczas obrony pracy doktorskiej

Promotorem pracy był Prof. PRz dr hab. inż., Włodzisław Kalita, natomiast recenzentami Prof. Jerzy Bajorek, z Politechniki Rzeszowskiej, Prof. Jerzy Kołodziej, z Instytutu Technologii Elektronowej oraz Prof. Ludwik Spiralski z Politechniki Gdańskiej (rys. 7).

Rys. 7. Audytorium podczas publicznej obrony pracy doktorskiej w sali E-51

Natomiast w maju 2012 roku Wydział uzyskał drugie prawo do nadawania stopnia naukowego doktora nauk technicznych tym razem w dyscyplinie informatyka.

W 2015 roku odbyła się pierwsza publiczna obrona rozprawy doktorskiej w dyscyplinie informatyka.

2.2. Stopień doktora habilitowanego

Kolejnym krokiem do rozwoju kadry by o otrzymanie prawa do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk technicznych w dyscyplinie elektrotechnika (2010).

Pierwszy stopień doktora habilitowanego nadany uchwałą Rady Wydziału i Informatyki Politechniki Rzeszowskiej z dnia 13 maja 2011 roku otrzymał dr hab. inż. Grzegorz Masowski, prof. PRz. Monografia habilitacyjna zatytułowana by: *Analiza i modelowanie wyzwołań atmosferycznych na potrzeby ochrony przed przepięciami*.

Na rysunku 8 prof. Masowski podczas kolokwium habilitacyjnego w ówczesnej sali Rady Wydziału (B107).

Recenzentami w tym przewodzie habilitacyjnym byli: prof. dr hab. inż. Zdobych Flisowski z Politechniki Warszawskiej, prof. dr hab. inż. Romuald Wodek z Akademii Górniczo-Hutniczej, Kraków, prof. dr hab. inż. Janusz Fleszyński z Politechniki Wrocławskiej oraz prof. dr hab. inż. Tadeusz Glinka z Politechniki Śląskiej.

Rys. 8. Prof. Masowski podczas kolokwium habilitacyjnego

2.3. Nominacje profesorskie

Aby możliwe było zwiększanie uprawnień do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego pracownicy Wydziału rozwijali się i uzyskiwali tytuł naukowy profesora. Pierwszym Profesorem zwyczajnym na Wydziale został Prof. Leszek Trybus, który 24 stycznia 1994 r. odebrał w Belwederze akt nadania tytułu naukowego profesora nauk technicznych (rys. 9).

Rys. 9. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Lech Wałęsa wręcza akt nadania tytułu naukowego profesora nauk technicznych dr. hab. inż. Leszkowi Trybusowi [3]

W tabeli 2 przedstawiono zestawienie wszystkich osób, które uzyskały tytuł naukowy profesora nauk technicznych zatrudnionych na WEiI.

Tab. 2. Zestawienie osób posiadających tytuł naukowy profesora na WEiI oraz rok nadania

L.P.	Imię i Nazwisko	Rok nadania
1	Leszek Trybus	1994
2	Mykhaylo Dorozhovets	2004
3	Andrzej Kolek	2007
4	Kazimierz Buczek	2008
5	Jacek Kluska	2010
6	Lesław Gołbiowski	2013
7	Włodzimierz Kalita	2014
8	Adam Kowalczyk	2017
9	Adam Brański	2018

Obecnie na WEiI pracuje ośmiu profesorów tytularnych. W listopadzie 2014 roku zmarł Prof. Włodzimierz Kalita dr h.c. Uniwersytetu Technicznego w Koszycach. Profesor Kalita był inicjatorem i wykonawcą

zespołu w nowoczesnych laboratoriach badawczych, z zakresu kompatybilności elektromagnetycznej EMC oraz techniki radiowej identyfikacji obiektów RFID. Laboratoria te znacząco wzbogaciły bazę laboratoryjną, co przyczyniło się do rozwoju pracowników Wydziału.

Wyróżnienie dla każdego pracownika naukowego jest również uzyskanie Doktoratu Honoris Causa.

Prof. Włodzimierz Kalita uzyskał, w 2003 roku, tytuł doktora h.c. przyznany przez Uniwersytet Techniczny w Koszycach, Słowacja. Jego badania koncentrowały się na technologii hybrydowych mikroelektronicznych układów grubowarstwowych oraz sterowaniu obiektami o parametrach rozłożonych. Politechnika Rzeszowska uhonorowała swojego pracownika Profesora Leszka Trybusa Doktoratem Honoris Causa Politechniki Rzeszowskiej za wybitne dokonania w zakresie teorii, konstrukcji i wdrożeń regulatorów cyfrowych, sterowników mikroprocesorowych i rozproszonych systemów czasu rzeczywistego oraz zasługi w działalności na rzecz rozwoju uczelni w Rzeszowie (2017). Na rysunku 10 przedstawiono zdjęcie z tej uroczystości.

Rys. 10. Rektor Politechniki Rzeszowskiej Prof. Tadeusz Markowski wręcza akt nadania tytułu doktoratu Honoris Causa PRz Prof. Leszkowi Trybusowi

Promotorem przewodu przeprowadzonego na Wydziale Elektrotechniki i Informatyki był prof. dr hab. inż. Jacek Kluska.

3. KIERUNKI KSZTAŁCENIA

Na początku istnienia Wydziału kształcono wyłącznie inżynierów, zajęcia odbywały się na 4-letnich studiach dziennych. W trakcie kształcenia na studiach dziennych realizowana była, na wielu wydziałach produkcyjnych Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego w Rzeszowie, 1-semesteralna praktyka. Nabór studentów w tym okresie wynosił 80÷100 osób. Po zmianach struktury uczelni w roku 1973 możliwe było kształcenie studentów na poziomie

magisterskim w ramach 4,5-letnich studiów dziennych. Studenci na kierunku elektrotechnika mieli do wyboru trzy specjalności: automatyka i metrologia, budowa maszyn i urządzeń elektrotechnicznych oraz przetwarzanie i użytkowanie energii elektrycznej. Kontynuowano studia inżynierskie zaoczne i wieczorowe. Studia zaoczne prowadzono także w punktach konsultacyjnych, najpierw w Tarnobrzegu, a następnie w Przemysłu. Dla inżynierów elektryków otwarto 2-letnie studia magisterskie uzupełniające. Wydział otrzyma także uprawnienia do prowadzenia studiów podyplomowych na kilku specjalnościach. Zmiany ustawy o szkolnictwie wyższym z 1990 roku zwiększyły uprawnienia Rady Wydziału w zakresie zmian planów i programów studiów. W 1996 roku na Wydziale kształcenie rozpoczęli naukę studenci na kierunku informatyka, który był drugim kierunkiem studiów na Wydziale. W 2000 roku z tego powodu zmieniono nazwę Wydziału Elektrycznego na Wydział Elektrotechniki i Informatyki. W 2005 roku uruchomiono kształcenie na kierunku elektronika i telekomunikacja. Natomiast w 2009 roku utworzono dwa nowe kierunki kształcenia: automatyka i robotyka oraz energetyka. Niestety, po zmianach ustawy w 2019 roku, kształcenie na kierunku energetyka zostało na Politechnice Rzeszowskiej przeniesione na Wydział Budownictwa, Inżynierii Środowiska i Architektury. Ostatnim uruchomionym w 2021 roku kierunkiem kształcenia była elektromobilność (tab. 3).

Tabela 3. Zestawienie kierunków kształcenia oraz limit przyjęć na rok akademicki 2024/25

Lp.	Kierunek kształcenia	Rok utworzenia/zamknięcia	Limit przyjęć na rok akad. 2024/25
1	Elektrotechnika	1963	90
2	Informatyka	1996	180
3	Elektronika	2005	90
4	Automatyka i robotyka	2009	90
5	Energetyka	2009 - 2019	-
6	Elektromobilność	2021	45

Obecnie Wydział Elektrotechniki i Informatyki kształci na pięciu kierunkach na studiach stacjonarnych, na dwóch kierunkach w trybie niestacjonarnym oraz na dwóch kierunkach w Szkole Doktorskiej (tab. 4).

Jednym z kluczowych celów Wydziału Elektrotechniki i Informatyki w obszarze kształcenia jest ciągłe podnoszenie jakości nauczania, dostosowywane do dynamicznie zmieniających się wymagań rynku pracy. Ponadto, dążymy do poszerzania oferty edukacyjnej dla studentów. W ścisłej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz Radą Gospodarczą działającą przy Wydziale, nieustannie udoskonalamy i modyfikujemy programy nauczania. Od początku istnienia naszego wydziału ukończyło prawie 16 tysięcy absolwentów.

Tab. 4. Zestawienie kierunków kształcenia oraz trybu kształcenia

Kierunek kształcenia	I stopień	II stopień	Szkoła doktorska
Elektrotechnika (S+N)	+*	+*	+
Informatyka (S+N)	+*	+*	+
Elektronika	+*	+	-
Automatyka i robotyka (S)	+*	+	-
Elektromobilność (S)	+	-	-

* specjalności

4. PODSUMOWANIE

W pracy pokrótce przedstawiono historię 60 lat istnienia Wydziału Elektrotechniki i Informatyki Politechniki Rzeszowskiej. W ciągu tego czasu nastąpił znaczący rozwój kadry a także poszerzona oferta kształcenia na Wydziale [5]. Doktorat na Wydziale uzyskały 42 osoby z czego 14 osób z zakresu informatyki lub informatyki technicznej i telekomunikacji, 28 osób z elektrotechniki bądź z automatyki, elektroniki, elektrotechniki i technologii kosmicznej. Dwunastu pracowników swoje postępowanie habilitacyjne przeprowadziło na Wydziale, natomiast tytuł Profesora otrzymało dziewięciu. Ponadto absolwenci Wydziału stanowią większość kadry kierowniczej w dziedzinach elektrycznych, energetycznych, informatyki przedsiębiorstw produkcyjnych, banków, szpitalach. Umiejętności i wiedza zdobyte podczas studiów pozwalają na wdrażanie nowych technologii w przedsiębiorstwach działających na terenie Podkarpacia m.in. PGE, ASSECO, BURY, co przyczynia się do rozwoju nie tylko naszego regionu. Na Wydziale są prowadzone badania w dwóch dyscyplinach: Automatyka, Elektronika, Elektrotechnika i Technologie Kosmiczne oraz Informatyka Techniczna i Telekomunikacja, które osiągnęły w ocenie ewaluacyjnej w 2022 r. kategorię B+, co umożliwi dalszy rozwój Wydziału.

5. BIBLIOGRAFIA

1. Podkarpacka Historia nr 3, wrzesień 2016 r.
2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 1963 r. w sprawie utworzenia Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Rzeszowie (Dz.U. z 1963 r. nr 26, poz. 153).
3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 września 1974 r. w sprawie przekształcenia Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Rzeszowie w Politechnikę Rzeszowską imienia Ignacego Łukasiewicza (Dz.U. z 1974 r. nr 34, poz. 201).
4. Woliński S.: Poziom kadry miernikiem rangi uczelni. Gazeta Politechniki, 02.1994.
5. Buczek K., Masowski G., Strzaska D.: 50th Anniversary of the Faculty of Electrical and Computer Engineering, Rzeszow University of Technology Archives of Electrical Engineering, 64(4), pp. 679-689, 2015.
6. Politechnika Rzeszowska, Wydział Elektrotechniki i Informatyki, <https://weii.prz.edu.pl/sukcesy-wydzialu>, data dostępu 4.07.2024.

60TH ANNIVERSARY OF THE FACULTY OF ELECTRICAL ENGINEERING AND COMPUTER SCIENCE OF RZESZOW UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

The paper briefly presents the history of 60 years of the Faculty of Electrical Engineering and Computer Science of Rzeszow University of Technology. During this time, there has been a significant development of the staff, and also the educational offer of the Faculty has been expanded. The currently available fields of study offered by the Faculty are also presented. Two disciplines are being evaluated at the Department: Automation, Electronics, Electrical Engineering and Space Technology, and Technical Informatics and Telecommunications. Graduates of the Faculty are the majority of management staff in the electrical, energy, and information technology departments of manufacturing companies, banks, and hospitals. The skills and knowledge gained during their studies allow the implementation of new technologies in companies operating in the Podkarpackie region, including PGE, ASSECO and BURY, which contributes to the development of not only our region.

Keywords: jubilee, faculty, staff development, education.